

Μήνυμα
του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου
Αθηνών και Πάσης Ελλάδος
κ.κ. Ιερωνύμου Β΄

Παρουσίαση του Τόμου των Πρακτικών του Α΄
Επιστημονικού Συνεδρίου Μνήμης Μικρασιατικού
Ελληνισμού

Αθήνα, 18 Δεκεμβρίου 2023

Σεβασμιώτατοι Άγιοι Αρχιερείς,
Έλλογιμώτατοι κ. Καθηγηταί,
Άγαπητοί Πατέρες και Άδελφοί,
Έκλεκτοί προσκεκλημένοι,

Η Ίερά Σύνοδος τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετά πολλῆς ἐν Κυρίῳ χαρᾶς εὐρίσκεται στήν εὐχάριστη θέση νά προβεῖ ἀπόψε στήν ἐπίσημη παρουσίαση τοῦ Τόμου τῶν Πρακτικῶν τοῦ Α΄ Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου Μνήμης Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ. Τό θέμα τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Συνεδρίου, ὅπως γνωρίζετε, ἔχει ὡς ἐξῆς: «*Ἡ κατάρρευση τῶν Αὐτοκρατοριῶν (1914 - 1923) καί ἡ Γενοκτονία τῶν Χριστιανῶν ἀπό τοὺς Ὀθωμανοὺς καί τοὺς Νεοτούρκους: Μικρά Ἀσία, Πόντος, Ἀνατολική Θράκη, Ἀρμένιοι, Ἀσσύριοι*».

Θεωροῦμε ὅτι ἀπόψε κατακλύζουν τίς καρδιές ὅλων μας συναισθήματα ποικίλα, τὰ ὁποῖα ἀναθάλλουν ἀπό τίς σκέψεις καί τόν προβληματισμό ἀναφορικά πρὸς τό ὡς ἄνω θέμα. Νιώθουμε τήν ψυχή μας νά πληγώνεται, νά τήν διαπερνᾷ «ρομφαία δίστομος», ὅταν ἀναλογιζόμαστε τόν πόνο, τήν ὀδύνη, τίς κακουχίες, τόν θάνατο πού ὑπέστησαν οἱ Χριστιανοί τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κατά τὰ ἔτη 1914 - 1923, ὅποτε καί κατέρρευσαν οἱ Αὐτοκρατορίες. Αἰσθανόμαστε πλησμόνη ἄλγους καί συντριβή ἐσωτερική γιά τήν κατάφωρη ἀδικία, τήν ἀθέτηση, τόν ἐξοβελισμό κάθε ἀνθρωπίνου καί θείου νόμου, προκειμένου νά κυριαρχήσει τό «δίκαιον» τοῦ ἰσχυροῦ· αὐτοῦ πού ἐπιβάλλεται μέ τήν βία, τόν ἐξαναγκασμό, τήν δύναμη τῶν ὄπλων. Καί, βεβαίως, δέν λησμονοῦμε ὅτι ἡ φαινομενική ὑπεροχή καί ἐξουσία μέ τὰ συμπαρομαρτοῦντα δεινά στήν πραγματι-

κότητα είναι ένδειξη έσχατης αδυναμίας, άγνωσίας, σκοπιμότητας, έμπάθειας, προκαταλήψεως και σκοτασμοῦ τῆς συνειδήσεως.

Μέ τόν ξεριζωμό, τόν έκπατρισμό και τήν Γενοκτονία τῶν Χριστιανῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἀπό τούς Ὀθωμανούς και τούς Νεοτούρκους έξορίσθηκε ἀπό τίς Ἀλησμόνητες Πατρίδες ἕνας πολιτισμός πολλῶν χιλιάδων ἐτῶν. Ἕνας πολιτισμός, ὁ ὁποῖος εἶχε ὡς κέντρο του τόν φιλοσοφικό στοχασμό, τόν ἀνθρωπισμό, τήν δημιουργικότητα, τήν ἀξιοπρέπεια, τήν συναλληλία, τήν σπουδή γιά τήν συνύπαρξη μέ ἄλλους πολιτισμούς και λαούς, τήν πρόοδο, τήν ἐπικράτηση τῆς εἰρήνης και τῆς δικαιοσύνης και, πρώτιστα, τήν βαθειά πίστη στόν Θεό και τήν ἀποκεκαλυμμένη Ἀλήθεια Του, διά τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὅμως, τήν ψυχή μας πλημμυρίζουν και αἰσθήματα γαλήνης, αἰσιοδοξίας και ἐλπίδος, διότι ὅσοι ἀπό τούς Μικρασιάτες Χριστιανούς κατάφεραν νά ἐπιζήσουν και νά προσφύγουν στήν Ἑλλάδα, «σέ μία χώρα μικρή. Ἕνα πέτρινο ἀκρωτήριο στή Μεσόγειο, πού δέν ἔχει ἄλλο ἀγαθό παρά τόν ἀγῶνα τοῦ λαοῦ του, τή θάλασσα και τό φῶς τοῦ ἡλίου», ὅπως διακηρύσσει ὁ Μικρασιάτης Γ. Σεφέρης, διέσωσαν αὐτόν τόν πολιτισμό, τήν ἀγάπη γιά τήν ἀνθρωπιά και τήν δικαιοσύνη. Γί αὐτό και δοξάζουμε τόν Θεό και τόν εὐγνωμονοῦμε «πάντων ἕνεκεν». Γιατί μέσα στήν ἀνεξιχνίαστη ἄβυσσο τῆς θείας οἰκονομίας Του δέν ἐπιτρέπει στό σκοτάδι νά κυριαρχήσει στίς συνειδήσεις τῶν ἀνθρώπων, ἀλλά διαρκῶς ἀποστέλλει τό ἰλαρόν φῶς τῆς Ἀγίας Δόξης· και εὐτυχεῖς οἱ ἀνθρωποὶ πού τό δέχονται και καθοδηγοῦνται ἀπό αὐτό.

Ἀγαπητοί μου, καθῶς σημειώνει ὁ μνημονευθεῖς ποιητής, ἀναφερόμενος στόν Μακρυγιάννη: «και ἕνας ἀπό τούς διδασκάλους μου, τῶν ἀρχῶν τοῦ περασμένου αἵωνα, γράφει: "θά χαθοῦμε γιατί ἀδικήσαμε"». Πόσο δίκαιο εἶχε ὁ διδάσκαλός του, ὁ πολὺς Μακρυγιάννης... Ὁ Θεός ἅς μᾶς φυλάσσει ἀπό τήν ἀδικία και τήν ἀναπόφευκτη ἀπώλεια πού τήν ἀκολουθεῖ, ὡς ἀπόρροια μιᾶς ἄλλης δικαιοσύνης, τῆς Δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία εἶναι συνυφασμένη μέ τήν Ἀλήθεια και τήν Ἀγάπη σέ ἱστορικό και ἔσχατολογικό ἐπίπεδο.

Ἐπιλογικῶς, ἐκφράζουμε θερμές εὐχαριστίες και συγχαρητηρίους προσρήσεις πρός ὅλους ὅσους συνετέλεσαν τόσο στήν αἴσια διεξαγωγή τοῦ Συνεδρίου, ὅσο και στήν καλαίσθητη ἔκδοση τοῦ Τόμου τῶν Πρακτικῶν.

Εὐχαριστοῦμε τούς ἐκλεκτούς ὁμιλητές, οἱ ὅποιοι προθυμοποιήθηκαν νά καταθέσουν τήν πολύτιμη γνώση τους καί τά πορίσματα τῶν πολυετῶν ἐρευνῶν τους.

Συγχαίρουμε τόν Πρόεδρο τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Πολιτιστικῆς Ταυτότητος Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δημητριάδος καί Ἄλμυροῦ κ. Ἰγνάτιο, τόν Πρόεδρο τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Συνεδρίων καί Κοσμήτορα τῆς Σχολῆς Κλασικῶν καί Ἀνθρωπιστικῶν Σπουδῶν τοῦ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης κ. Ἐμμανουήλ Βαρβούνη, τά Μέλη καί τόν Γραμματέα τῆς Ἐπιτροπῆς, καθῶς καί τούς συνεργάτες αὐτῆς γιά τήν διοργάνωση τοῦ Συνεδρίου καί τήν μέχρι τώρα προσφορά τους.

Πρός τούτοις, προσευχόμεθα ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ «*ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν*» (Φιλιπ. 4, 7) νά διαφυλάξει τίς καρδιές καί τίς σκέψεις μας κοντά στόν Ἰησοῦ Χριστό, τόν «*ἐν σπηλαίῳ γεννηθέντα καί ἐν φάτνῃ ἀνακλιθέντα*» γιά τήν σωτηρία παγγενοῦς τοῦ Ἀδάμ.

Μετά πατρικῶν εὐχῶν καί ἀγάπης ἐν Κυρίῳ

† Ὁ Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος **ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ**
Πρόεδρος
τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος